

**R. P. Georgii de Rhodes Avenionensis S. J. disputationum
theologiae scholasticae tomus ...**

Rhodes, Georges de

Lugduni, 1661

Sectio IV. De plenitudine bonorum corporis beati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81987](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81987)

§. III.

Pulchritudo Anima beata qualis, & quanta sit.

EX hac tanta bonorum congerie, quæ hæcenus enumeravi, existit sine dubio pulchritudo eximia beatarum animarum, in quibus mirabiliter primarius ille radius Deitatis emicat, pulchritudo enim tota corporum, cum spirituum, collata pulchritudine, nullius est momenti cum sit imperfectissima, tantumque distet à pulchritudine spirituum, quantum massa illa luti, turpissima, crassissima, deformissima distat à pulcherrimo splendore solis, quo enim magis aliquid participat de perfectione, tanto magis etiam particeps est pulchritudinis, quæ non est aliud quam bonitas & perfectio rei quatenus delectare potest potentiam cognoscentem: pulchritudo corporea illa est quæ delectat oculos videntium, spiritualis decor oblectat intellectum cogitantem, & intuentem. Præter naturalem ergo spiritualis animæ pulchritudinem, videndum obiter est quis cumulus pulchritudinis animæ accedat ex beatitudine tum essentiali tum accidentali.

Conclusio. Dico tertio, pulchritudo animæ, beata ita superat omne id quod cogitari à nobis vel dici potest, ut nihilominus ex triplici potissimum capite perfectio eius eximia possit colligi.

Prima conclusura huius pulchritudinis. Primum sit status ipse beatitudinis, & amicitia diuinæ, in quo nullum animæ beatae ornamentum deesse potest, quod ad eius perfectionem & amabilitatem conferre aliquid potest: pulchritudo autem maximum ornamentum est, & eximia perfectio eius in quo est cum per eam rapiatur corda in amorem rei pulchræ, unde dicitur esse Regnum sine satellitio & militibus, pacificum tamen semper, & sine prælio cuncta suis legibus regens, adeo ut solis liceat cæcis ignorare quanta sit vis pulchritudinis ad subiicienda sibi omnia. Quantum igitur amantur beati à Deo & quantum vult eos ab omnibus amari, tantum necesse est, ut decoris illis conferat, alioqui non esset in illis perfecta beatitudo.

Secunda conclusura. Secundum caput sit cumulus bonorum, & perfectionum congeries quæ sunt in anima beata: pulchritudinem enim corpoream tria efficiunt, integritas omnium partium, congruitas earum & proportio, coloris suauitas admixtam aliquam lucem habens. Pulchritudinem spirituum tria similiter complent, integritas seu plenitudo bonorum tum in substantia ipsa tum in potentiis, congruitas tanta & proportio ut nullus prorsus reperiri possit defectus, splendor quidam lucidissimus gratiarum omnium. Quæ tria quantum ornamentis addant animæ beatae constat ex dictis. Primo enim substantiam ipsam animæ implet & vestit chlamys aurea gratiæ, & mirabiliter illam ornat. Deinde triplex in intellectu lumen scientiæ, in voluntate virtutes omnes tum infusæ tum naturales. Præterea defectuum omnium purgatio, videlicet errorum omnium dubiorum & opinionum in intellectu, vitiorum omnium tum habitualium tum actualium in voluntate, subiectio potentiarum materialium, & pax eximia concordiaque motuum omnium animæ, igitur in beatis pulchritudo supernaturalis est perfectissima.

Tertia conclusura. Tertium caput & præcipuum est summa unio cum Deo ex qua sit perfectissima participatio diuinæ Pulchritudinis, & similitudo cum Deo exquisitissima. Deus enim ipsum est pulchrum, Oceanus ipsius pulchri (ut aiebant Platonici) cuius pulchritudo infinites superat omnem pulchritudinem corporum, & spirituum. Ex vnione autem & vicinitate cum Deo, resultat similitudo & participatio Pulchritudinis diuinæ, sicut ex nubis accessu ad solem, totus solis splendor cernitur in nube, vnionem verò stri-

ctissimam habet cum Deo substantia beata animæ per gratiam sanctificantem, intellectus per visionem, voluntas per amorem, gratia vnit animam & deificat, visio præsentem Deum efficit animæ, amor animam rapit in ipsum, quæ proinde tota de Deo & in Deo viuens totius etiam diuinæ pulchritudinis speculum & imago est: vide Augustinum lib. 8. *Civitas cap. 6.* Hilarium lib. 1. *de Trinitate*, Lessium lib. 2. *de summo bono cap. 2.* & 26. vbi de hac pulchritudine pulchre differunt.

SECTIO IV.

De Plenitudine bonorum corporis beati.

Quæ hæcenus dixi spectant ad animam, nunc de gloria corporis beati triplex esse potest consideratio. Prima de necessitate illius ac existentia. Secunda de illius perfectione generati. Tertia de dotibus gloriosis.

§. I.

Necessitas & existentia gloriae corporum in beatis.

Plures Hæretici tum veteres, tum recentiores negant animas statim post exitum à corpore beatas esse, sed differri beatitudinem earum vique ad extremum illum diem in quo resumptis corporibus introducentur à iusto Iudice in regnum, quod non promeruerunt sine consortio corporis, eundem errorem sequuntur Græci Schismatici, ut habetur in *Concilio Florentino sess. 6.*

Ratio autem dubitandi esse potest primo, quia sic ex pluribus Scripturis videtur posse colligi, *Apocalypsis 6.* Videt Ioannes animas sub altari, vbi iubentur quiescere donec impleatur numerus fratrum: prima Petri 5. *Cum apparuerit princeps pastorum percipietis immarcescibilem gloriæ coronam*: quod imitatur S. Ioannes epistol. 1. cap. 3. *Cum apparuerit similes ei erimus, quoniam videbimus enim sicuti est.*

Secundo plurimi Patres aperte negant beatas esse animas ante Resurrectionem Tertullianus lib. 4. *contra Marcionem*: & libro de *Anima cap. 34.* Lactantius lib. 7. cap. 21. Origenes lib. 2. *de apoc. & sapē* alibi, Iustinus martyr *quest. 60. & 76.* Euthymius in cap. 16. & 23. *Lucæ*: alij verò valde fauent huic sententiæ S. Bernardus serm. 3. de omnibus Sanctis: *In illam (inquit) beatissimam Dei domum, anima nec sine nobis intrabunt, nec sine corporibus suis.* Ambrosius lib. 2. de *Cain & Abel*, cap. 2. docet animas vsque ad diem Iudicii adhuc ambigere de salute: Chrysostomus hom. 39. in *primam epistol. ad Corinthios*: Negat animam etiam si sit immortalis frui tamen admirandis ante diem resurrectionis: Augustinus in *Enchiridio cap. 103.* docet animas sanctas in abditis contineri receptaculis donec educat eas in lucem Iudex Christus.

Tertio tunc perfecta esse non potest beatitudo quando appetitus non est perfecte satiat, sed quando extra corpus posita est anima potest adhuc appetere vnionem cum corpore, ad quam naturali etiam fertur appetitu, cum sine corpore imperfecta sit, ergo anima perfecte beata esse non potest sine corpore.

Dico primo, animæ sanctæ statim post discessum à corpore perfectam habent beatitudinem essentialem, & in cælum migrant, neque consortium corporis ad beatitudinem illam est absolute necessarium, licet ex decencia valde congruum sit ut beatorum etiam corpora gloriosa sint post iudicium. Ita docent tanquam ex Fide certum Bellarminus, Valentia, Vasques, Lessius, alique Theologi cum S. Thom. *quest. 4. art. 5.* vbi plura

Triplex dubitatio.

Conclusio timetur.

plura referunt Scripturæ loca, & plurima Patrum testimonio quæ legi apud ipsos possunt.

Anima
Deum vi-
det ante
resurre-
ctionem.

Primam enim partem quæ docet videri Deum ab animabus antequam corpora resumpserint per resurrectionem, probat quod Christus moriturus Latroni dicit Lucæ 23. *Hodie mecum eris in paradiso*, quod de corporeo loco nequit intelligi ut patet, sed de sola societate beatitudinis: Philippensium 1. *Cupit Apostolus dissolui & esse cum Christo*, ergo persuadet sibi quod post dissolutionem illam fruatur consortio Christi & beatitudinis: quod etiam asserit 2. ad Corinth. 5. *Audemus autem & bonam voluntatem habemus magis peregrinari à corpore, & præsentem esse ad Dominum*. Ephes. 4. *Ascendens Christus in altum captivum ducit captivitatem*, id est sanctorum animas, haud dubie sine corpore. Actuum 7. *Videt Stephanus caelos apertos & Iesum stantem à dextris Dei*, quod scilicet statim profecturus erat: alia omitto ex Epistola ad Hebræos, & Apocalypsi. Deinde definitum omnino est à Conciliis Florentino, & Tridentino, ita statutum est à Benedicto XI. & ab Innocentio III. ita persuasum habent fideles omnes, & uniuersa tenet Ecclesia; Patres longum esset referre. Rationem habet optimam S. Thomas loco citato, quia corporis consortium ad eam operationem non requiritur quæ nullo modo dependens est à phantasmate, huiusmodi est visio beata quæ tota est essentialis beatitudo, ergo consortium corporis ad eam non exigitur. Adde quod Deus non torquet animas sine vlla causa, tollendo eis bonum quo dignæ sunt, & cuius sunt capaces, torquerentur autem maxime si differetur eis ad diem Iudicii fructus illa beatitudinis quam merentur. Neque vlla est causa differendi eis mercedem, cum ab omni macula purgata sint. Denique certum est reprobos animas statim ab excessu in tartara derudi & mitti in stagnum ignis & sulphuris, nunquid autem Deus ad poenam repetendam est promptior, quam ad exhibendam mercedem?

Congruitas
gloriæ
corporum.

Secunda pars de congruitate gloriæ corporum clara est, quia congruum omnino est ut beatitudo sit perfecta ex omni parte, imò ut beatus sit ipse homo qui rectè operatus est, si autem corpus non sit particeps beatitudinis non erit omni ex parte integra beatitudo accidentaliter cui pars altera deerit, neque homo ipse beatus erit qui meruit beatitudinem. Vide Tertull. & Ambrosium in libris de Resurrectione carnis, qui de hoc argumento disputant fuse ac eleganter.

Certitudo
gloriæ
corporum.

Tertia pars quod corpus simul cum anima gloriosum erit, articulus est Fidei contentus in symbolo Apostolorum, probaturque optimis rationibus ab Apostolo. *Toto capite 15. epistola 1. ad Corinth.* ubi ex Christi resurrectione concludit etiam resurrectionem nostram, sine qua inanis etiam esset Fides nostra, & inanes sanctorum labores, ad quos etiam alacriter subeundos maximum motuum est incorruptio futura, & glorificatio carnis quam crucifigimus, ut sumus, stabiles & immobiles, abundantes in omni opere Domini semper, scientes quod labor noster non est inanis in Domino.

Solutio
dubitatio-
num.

Ad primam Resp. animas illas quas videt S. Ioannes sub altari esse tamen in cælo, in quo etiã est altare, visum à S. Ioanne, dicuntur enim ibidem esse ante thronum Dei, & seruire in templo eius die ac nocte. Sancti Petrus, & Ioannes loquuntur de remuneratione quæ publicè ac solenniter in die Iudicii fiet, vt per eam magis accendamus etiam ad laborem.

Ad secundam fateor multos Patres obscure loquutos esse, Tertullianus sanè Lactantius & Origenes excusari vix possunt quamvis visionem Dei vix negare videantur animabus separatis, sed cælestem duntaxat habitationem. Bernardum, Ambrosium, Chrysostomum, Augustinum, explicare benignè possumus de beatitudine consummata etiam accidentaliter vt

Tom. I.

rectè docet Lessius lib. 3. cap. 1. de summo bono.

Ad tertiam Resp. tunc non esse sanè beatitudinem quando desiderari aliquid potest cum anxietate. Concedo animam separatam desiderare consortium corporis, desiderio etiam elicit, sed non cum anxietudine, quia tantis ex Dei visione gaudiis impletur vt nulla deinceps affici possit amaritudine.

S. II.

Quanta & quam eximia sit Perfectio gloriæ corporis.

DE hac beatorum corporum pulchritudine videri possunt S. Thom. Opusculo 2. in 4. distinct. 44. Suarez. tom. 2. in 3. p. disp. 44. ad 50. Lessius lib. 3. de summo bono: Mihi satis est indicare capita præcipua ex quibus colligi aliquo modo possit quàm eximia futura sit dignitas corporis glorificati, quæ vocatur Apocalypseos 6. *Stola altera ambulabunt mecum in albis quia digni sunt*, hoc est vt ait Tertullianus, *in claritate & nube carnis*: & apud Isaiam vocantur indumenta salutis, *induit me vestimentis salutis, quasi sponsum decoratum coronâ, & quasi sponsum ornatam monilibus*.

Conclusio.

Dico secundo, corporis glorificati perfectio ex tribus potissimum capitibus probari debet, primum est participatio diuinæ pulchritudinis, secundum est effusio totius beatitudinis animæ in corpus, tertium est dotes quatuor gloriosæ.

Prima con-
iectura.

Primo colligere licet immensam pulchritudinem corporum beatorum eo quod in illis veluti speculis diuina pulchritudo tota pingitur, redditurque aspectabilis quantum res corporea potest accedere ad spirituum pulchritudinem; sicut enim Sol corporum omnium pulcherrimum dicitur esse tabernaculum in quo Deus habitat, & speculum in quo lucet, & ex quo conicere licet quanta sit lux diuinæ pulchritudinis, sic multo magis ex aspectu corporis beati totus decor increatus redditur conspicuus, sic enim docent plurimi Patres apud Cyparissiotam *Decade* quæ est de apparitionibus diuini luminis, siquidem conspectum corporis beati appellant *eparlu beo quæritur* visionem Dei aspectabilem, quia vt eo loco explicat Turrianus, licet Deus non sit corporeis oculis visibilis, per corpus tamen beati cernitur quantum licet: sic enim Theodoretus locum explicat Apostoli 2. ad Cor. c. 4. *Ipsè illuxit in cordibus nostris ad illuminationem scientiæ claritatis Dei in facie Iesu Christi*: & S. Maximus eo modo interpretatur Dionys. c. 1. *De diuinis Nominibus*, ubi duplicem ponit in cælo Dei apparitionem, vnam *vonlu* appellat, alteram *eparlu*. Quia scilicet tunc in Christi corpore, tunc in corporibus omnium beatorum immensa pulchritudo totius Deitatis licet in se inaspectabilis apparebit tamen, & conspicua reddetur velut in parellis, ideò à plurimis Patribus apud Cyparissiotam citatum corpora illa dicuntur deificari. Vnde colligere sanè licet quàm sit mirabilis pulchritudo illorum corporum, præsertim verò Christi Domini, & sanctissimæ Matris eius, aded vt in eorum luce ac decore solis lux caligo sit, & meræ tenebræ.

Secunda
coniectura.

Secundo etiam argumentari licet ex pulchritudine beatæ animæ, quæ tota sic effunditur in corpus vt cum eo proportionem habeat, sic enim docet Augustinus epist. 56. *Tam potenti natura, (inquit) fecit Deus animam vt ex eius plenissima beatitudine redundet in inferiorem naturam incorruptionis vigor*. Quod non ita debet intelligi vt physice anima beata producat hanc gloriam, sed quod moraliter exigar in loca sibi carne tantam gloriæ perfectionem, sicut anima humana vt persistere possit in corpore, illudque informare requirit corpus talia habens organa, tale temperamentum, sic anima beata corpus exigit habere glorificatum, vnde rectè dicitur quod ex anima effunditur beatitudo in ipsum corpus, atque aded mirabilem

Qq 2

illam

illam esse necesse est cum imago sit pulchritudinis animæ de cuius perfectione satis supra dixi. Sequitur ergo quod corpus illud perfectum primò erit secundum quantitatem & staturam, communiter autem putatur quod omnia corpora erunt æqualia. Secundò erit perfectum quoad potentias vegetatiuas, quia illæ pertinent etiam ad corporis integritatem, earum tamen actus non erunt, quia illi non fierent sine corruptione aliqua horum corporum, unde comestio esse poterit sine vlla conuersione. Tertio erit perfectum quoad omnes potentias sensitivas, & plerisque non tamen omnes earum actus, ideòque incredibilis ex omnibus sensibus percipietur voluptas. Quarto quoad dominium despoticum potentiarum superiorum in inferiores; poterunt enim se ipsos beati reddere inuisibiles, &c.

Dotes
beatz.

Tertio, gloria corporis beati maxima esse probatur ex quatuor dotibus, seu perfectionibus ex quibus illa constat iuxta communem Doctorum sententiam, erit enim corpus illud impassibile, lucidum, agile, subtile quas perfectiones manifestè tradit Apostolus primæ ad Corinthios c. 15. impassibilitatem enim significant illa verba *seminatur in corruptione, surget in incorruptione*, Claritatem indicat id quod sequitur *seminatur in ignobilitate, surget in gloria*: agilitatem prædicat illis verbis *seminatur in infirmitate surget in virtute*, denique subtilitatem, *seminatur corpus animale surget corpus spirituale*. Inducant eandem alia plura Scripturæ loca impassibilitatem Isaia 49. *non esurient neque sitient, nec percutiet eos æstus* Apoc. 21. *& absterget Deus omnem lacrymam ab oculis eorum*: Claritatem Matth. 13. *tunc fulgebunt iusti sicut sol in regno Patris eorum*, Danielis c. 12. *qui docti fuerint fulgebunt tanquam splendor firmamenti*, Philippensium 3. *reformabit corpus humilitatis nostræ configuratum corpori Claritatis sue*. Agilitatem Isaia 40. *qui sperant in Domino habebunt fortitudinem, assument pennas ut aquilæ, current & non laborabunt*. Subtilitatem solus expressit Apostolus in verbis illis quæ attuli, & eas quatuor multis locis asserunt Augustinus l. 13. *Ciuitatis* c. 18. *Epistola ad Dioscorum & sæpe alibi*, Anselmus in libro de similitudinibus c. 50. & 51. & probari etiam ratione potest, quia supernaturalis perfectio corporis beati huiusmodi esse debet, vt animam non impediat vllò modo, imò etiam illam omnino compleat in ratione beatitudinis; ad hoc exigitur optima dispositio quæ excludatur omne malum quod præstat impassibilitas, pulchritudo eximia in qua relucent tota pulchritudo animæ, quod facit Claritas. Denique agilitas & subtilitas maximè necessariae sunt ad operationes animæ, siue mouendum sit proprium aut alienum corpus, siue superandæ difficultates ex oppositione corporum impenetrabilium.

§. III.

Quid sint, & quid superaddant corpori beato dotes glorie.

Hæc quæ hætenus dixi comperta omnibus sunt, constat enim inter omnes Theologos quod nulum corpus erit beatum in quo non reperiatur quatuor hæ perfectiones impassibilitatis, claritatis, agilitatis & subtilitatis, sed difficillimum tamen est dicere, quid illæ singulæ superaddant corpori, vtrum solam assistentiam Dei extrinsecam: an verò intrinsecam aliquam qualitatem.

Prima dubitatio.
de impassibilitate.

Ratio enim dubitandi primò est quia impassibilitas, neque dici potest esse aliquid intrinsecum corpori beato, neque aliquid illi duntaxat extrinsecum, ergo illa non est in corpore beato. Probat quod non sit aliquid intrinsecum, non enim esse potest aliqua qualitas, quia illa qualitas quæ compateretur maximum calorem in corde, non posset excludere illum

ab alijs partibus, quibus tantus calor noxius esset. Imò cum illud corpus molle sit, flexibile, tractabile, non apparet quomodo aliqua qualitas impedire, possit ne incidatur, aut deorsum moueatur. Probat deinde quod per aliquid duntaxat extrinsecum dos impassibilitatis explicari nequeat, si enim ideò tantum est impassibile corpus beatum, quia Deus res ita disponit vt non finat illa corpora dissolui, vel quod subtrahat concursum causis à quibus lædi posset sequitur quod impassibilitas non est aliqua perfectio corporis beati, & quod corpus beati, non est magis impassibile quàm esset in statu innocentie Adami corpus. Quod autem ait Lessius impassibilitatem beati fieri per intimam & potentissimam conseruationem totius dispositionis naturalis, ex eo videlicet quod Deus decreuerit continuare influxum conseruatium non satisfacit, quia conseruatio per quam conseruatur corpus impassibile, illa eadem actio est per quam conseruabatur passibile, ergo impassibilitas non oritur ex illa sola conseruatione.

Respondeo corpora beatorum esse omnino immortalia & impassibilia ita vt neque vltra mori aut corrumpi, neque alterari possint aut pati aliquid inconueniens mors enim vltra non erit, neque luctus, neque clamor, neque dolor erit vltra, alioqui non esset ex omni parte perfecta beatitudo: consistit autem impassibilitas illa in eo quod neque solui possit amplius corporis & animæ vnio, neque temperamentum conueniens possit perire, vel per diuisionem continui, vel per introductionem qualitatum contrariarum, neque demùm aliquid contingere per quod vllus causetur dolor: Neque difficile est Deo ita disponere corpus vnium animæ beatæ, cum etiam cælestium corporum dispositio, talis iuxta multorum sententiam sit vt nullius contrarij actionem admittat quamuis hoc ego non facile admiserim.

Ex varijs autem modis quibus corpori glorioso perfectio illa conferri à Deo potest. Improbabile iudico quod ait Durandus solam id efficere providentiam Dei, quæ impedit occasiones per quas accidere posset vt corpora beata læderentur ab extrinseco. Non probatur (inquam) quia sic non ostenditur quomodo partes eterogeneæ corporis non se mutuo destruant imò sequeretur quod corpus gloriosum si transiret per ignem combureretur. Deinde difficile video defendi posse qualitatem illam corpori glorioso communicatam per quam arceantur omnia contraria: quia illa vna esse non posset in toto corpore, alioqui arceret vbique ab omnibus membris eandem, qualitates, quod non est conueniens corpori eterogeneo, sed neque illa qualitas est multiplex, quia deberent esse tot diuersæ qualitates quot induci possunt diuersa genera læsionum. Facilius ergo dixerim cum Scoto illam impassibilitatem, ex eo fieri quod Deus certò & immutabiliter decreuerit subtrahere concursum omnibus agentibus vel intrinsecis, vel extrinsecis, per quæ corpus illud beatæ animæ socium dissolui, corrumpi, secari, male affici posset. Deo enim est facillimum hoc decernere, posito autem eo decreto certum est quod nihil huic corpori potest detrimenti, vel incommodi accidere. Deinde dici etiam potest cum Less. l. 3. de summo bono c. 4. impassibilitatem illam posse causari ex altero Dei decreto firmo & stabili præbendi semper concursum conseruatium & toti corpori, & singulis eius partibus sic enim ratiocinor: erit illud corpus incorruptibile prout & inalterabile quandiu conseruabitur à Deo, in illo statu in quo conuenienter est dispositum; sed si Deus decreuerit præbere immutabiliter concursum conseruatium huic composito & singulis eius partibus, certè nihil illi corpori obesse poterit, neque vllis eius partibus, ergo per illam conseruationem, immobiliter decre-

Quomodo
do sit illa
impassibi-
litas.

tam explicari non incommode potest impassibilitas gloriosi corporis. Neque verò necesse est ut actio illa per quam conseruabitur corpus impassibile sit diuersa rationis ab ea, quæ conseruaret corpus passibile; potest enim eadem actio prout connotans decretum & omnipotentiam Dei, sufficere ad conseruandum corpus in statu in quo nihil pati possit.

Secunda
dubitatio
de clarita-
te.

Secundò, de Claritate ac luce quæ corporibus gloriosis tribuitur dubitari etiam potest, quia si gloriosum Christi corpus lucem hanc habuisset, certè illam Apostoli vidissent, imò eorum oculos illa perstrinxisset, quod tamen nullo modo factum esse legitur. Deinde illa lux stare vix potest cum eximio colore: cum perspicuitate autem certum est quod consistere illa nullo modo valet; nullum enim corpus luminosum est transparent. Denique non satis explicatur, vtrum lux illa sit naturalis, an supernaturalis.

Quarta il-
la sit.

Respondet certum omnino esse tum ex Scripturis, tum ex communi consensu Patrum, tum ex varijs historijs, & congruentijs, quod corpora gloriosa internam habebunt lucem, eamque aded præstantem, & visu iucundam, vt superet lucem omnem quam habent sidera. Quæ lux neque in solo erit capite, neque in sola superficie, sed in corpore toto diffusa erit, & in intimis etiam residet paribus. Dicitur enim in Scriptura quod *inisi fulgebunt in regno celorum sicut sol & sicut stelle*: dicunt etiam Patres quod Christus in transfiguratione imaginem assumpsit totius gloriæ, quam habitura essent corpora post resurrectionem, *tunc autem toto corpore induit lucem* vt recte multi docent cum S. Ephrem. *homilia de transfiguratione*. accedit etiam quod sicut in anima lumen gloriæ, ac visio beata Dei pingunt imaginem, sic etiam in corpore lucem oportuit esse signum tum beatitudinis animæ, tum etiam ipsius deitatis, quæ conspicua quodammodo redditur etiam in corpore, quod autem non videbatur ab Apostolis lumen illud in corpore Christi resplendens, id oriebatur ex eo quod vim habeant beati cohibendi lucem quam circumuehant ne sui species vel radios emittat; possunt enim se ipsos, vt dixi, reddere inuisibiles, Deo ad eorum nutum negante concursum ad effusionem specierum, & radiorum supra modum clarorum. Scio sententiam esse Augustini quod gloriosa corpora ita erunt lucida vt sint etiam transparentia, possintque tota in illis conspici œconomia & varietas partium, sed si verum est, exemplum sanè non habet in natura, vbi omnia corpora in quibus est lux, terminata & opaca sunt: sed quis neget in illis corporibus aliquid effici à Deo, quod leges superet natura? Colorem sanè habebunt corpora illa viuum, lucidum, gratissimum, quia ex optima temperie prodire ille poterit, estque ornamentum maximum pulchritudinis. Tenent quidem multi Doctores cum S. Thoma lucem illam fore naturalem, alioqui videri sine miraculo non posset; sed cum pertineat ad ordinem gloriæ videtur valde probabile quod sit supernaturalis, vt rectè docent Suares, Salas, Lessius, quia nec accendit, nec calefacit, potestque stare cum colore natiuo, pertinetque ad Dei liberalitatem, vt lucem nouam educat ex thesauris suis, quam in amica sibi corpora effundat, & ad eam conspicendam eleuet oculos caligantes viatorum.

Tertia du-
bitatio de
agilitate.

Tertiò, de agilitate dubitari potest, quia illa virtus mouendi corpus breuissimo tempore, & tollendi grauissimas moles, vel est in anima, & sic agilitas dos est animæ non corporis gloriosi, vel est in corpore, sicque vis illa non impellet corpus in omnem partem, sed vel deorsum tantum, vel sursum. Deinde vt illud corpus habeat huiusmodi agilitatem debet tolli ab eo grauitas quod absurdum est, quia illa est vera perfectio corporis naturalis atque ita non debet tribui cor-

pore beato, quod est semper corpus naturale quantumcunque gloriosum sit.

Respondet agilitatem illam, quæ sine dubio conuenit corporibus beatis, consistere in eo quod breuissimo tempore possint beati decurrere longum spatium vel progrediendo, vel vibrando sua corpora in omnem partem citius sagittâ, & volocius quam ipsa sidera. Denique quod grauissimas etiam moles rotare, proijcere, mouere possint: hæc est enim qualitas agilitatis quam beatorum corporibus tribuunt Augustinus l. 13. *Ciuit. c. 18.* Anselmus l. *de similitudinibus c. 51.* estque sine dubio maxima perfectio beatorum corporum quæ pari gressu vel volatu pares esse poterunt Angelis, videtur autem quod illa non est sola virtus naturalis animæ vt falsò putant Scotus & Durandus, sed est qualitas supernaturalis & virtus animæ superaddita, nam ad tantum effectum nequam sufficere potest sola naturalis virtus, quomodo enim aliter anima suum corpus vibraret sursum, aut quomodo moles grauissimas tollere posset? Residet porro qualitas hæc in anima, neque dicitur dos corporis, nisi quia per illam corpus mouetur, alioqui motus ille si procederet à principio non vitali esse non posset vitalis: imò etiam in quiete semper impelleret tale corpus neque ad hoc opus est, vt tollatur à corpore grauitas in actu primo, sufficit enim vt per subtractionem concursus diuini, grauitatio eius impediatur.

Quid illa
sit, & quid
superaddat
corpori.

Quartò maximum dubium est, quid subtilitas possit superaddere corpori beato, & in quo consistere illa possit. Cum enim sit certum quod illa consistat in virtute penetrandi reliqua omnia corpora, quod malè Durandus putauit esse Deo impossibile vt probabam in *physica*. Tota ergo difficultas est, vtrum illi corpori vel addi debeat aliquid, vel detrahi vt ex impenetrabili fiat penetrabile. Nam dicere quod nihil ei addi debet nec detrahi, difficillimum intellectu est, ponere autem modum impenetrabilitatis quantitati naturaliter superadditum, qui auferatur à corporibus beatis, est difficilior, quia vt duæ formæ naturaliter se ab eodem subiecto expellant nullus in eis est modus superadditus, ergo neque debet superaddi quantitati modus, vt excludat aliam quantitatem ab eodem spatio.

Quarta
dubitatio
de subtili-
tate.

Respondet constare inter omnes Theologos, quod corpora glorificata ita poterunt penetrare ac peruadere reliqua corpora, vt in eo imitari possint spirituales omnes substantias. Vtrum autem hoc fiat per ablationem modi impenetrabilitatis, an verò per solam actionem procedentem à Deo agente supernaturaliter & conseruante vnum corpus in eo spatio in quo est aliud corpus, quæstio est philosophica quam in 4. *Physicorum* dissolui, negando impenetrabilitatem esse modum distinctum, eamque modo eodem explicando quo explicatur impossibilitas contrariorum in eodem subiecto. Sicut enim nemo dixerit quod summum gaudium sit impossibile cum summa tristitia per modum superadditum, quem Deus auferat vt in anima Christi ambo hæc consistent, sic iudicabam absurdum quod quantitates sint impossibiles per modum superadditum: cum autem duo contraria ponantur in eodem subiecto per solam actionem conseruatiuam prout procedentem ab omnipotentia diuina, idem iudicium esse debet de quantitatibus quæ naturaliter se mutuo excludunt ab eodem subiecto prout productæ per actionem prodeuntem à Deo agente secundum exigentiam naturæ: possunt autem esse in eodem loco prout productæ per actionem procedentem à Deo agente supra exigentiam naturæ.

An sit mo-
dus super-
additus.